

חידושי מסכתקידושין

לאחד הרבנים הగאונים הקדמוניים

שיטת לא ברדע למי

אוצר החכמה

ערוך ומסודר מחדש בשכליולים ותיקונים רבים,
עם ציוני מקורות, מקבילות, הערות וביאורים, ומבוא.

על-ידי

דב בעריש הפטקה

בנימברק, תנש"א

הודפס מאתר אוצר החכמה tablet.otzar.org עמוד 1

**ספר זה מופיע בסיוו
קרן זכרון למן תרבות יהודית**

אוצר הוכחה
ט'ז/07/2018 08:59:55

כתובת: ת.ד. 230 בני-ברק

**כל הזכויות שמורות
נדפס בארץ ישראל**

הודפס מאתר אוצר הוכחה tablet.otzar.org עמוד 2

מבוא

ספר חשוב ונכבד זה, חידושים על מסכת קידושין לאחד התאנונים הקדמוניים, הובא לבית הדפוס על ידי החכם השלם והכולל במהר"ר מרדכי בכמההר"ר שמו אל מגע יפה אשכנזי נר"ז, בסיווע החכם השלם ב מהר"ר נתנאל בן הרב המובהק חסיד ועניו ב מהר"ר משה אשכנזי זלה"ה, לזכות את הרבים, זכות הרבים תלוי בו.

בשנת ויש תקו"ה לאחריתך לפ"ק בקובשתאנדרינה.

מכتب יד אשר היה בארץ מצרים בעברו דרך שם לעלות לארץ הקדושה להשתטה על קברי אבות, אחר שהפיצו בו בקהלות קדושים לרופיס הספר הקדוש הזה, ומבר מה שהיה בידו כל זהב וכסף אבני טובות למשמרת, לעשות לו קרן כדי לאכול מהם פירות בארעה קדישא למוד שמו תורה לשמה בלי דאגת פרנסתה, ומבר הכל ממש בחצי דמיים כדי להוציא לאור דברי רבני הקדמוניים.

קטעים מועתקים מספר זה בעודו בכתב יד, או מוצאים בספרים שנתחברו ונכתבו מאותים שנה לפני הדפסת ספר זה.

מהר"ר יעקב ב"ר, מגירוש ספרד, ועלה לעיה"ק צפת, וקדום שעלה לארץ ישראל היה רב בעיר פ"ס, ובדמשק ובמצרים, בשיטתו מהר"י ב"ר על מסכת קידושין מביא הרבה פירושים וחידושים מהידושי תלמיד הרשב"א, ונמצאים בספר זה.

וכן מהר"ר יוסף קורוקוס, מיווצאי גירוש ספרד, ועלה לירושלים, בחיבורו הנפלא על הרמב"ם (תרומות פ"ד ה"ג) מביא סברא וחידוש "משיטה אחת לא ידעתו שם מחברה" ומתרץ בזה דברי הרמב"ם התמוהים לכוארה, וחידוש זה נמצא בספר שלפניו (כדף נב: ד"ה לא אמרו, ועי' בהערות שם).

וכן חיבורו של מהר"י קורוקוס, מהר"ר דוד נ' זמרא, הרדב"ז, שגם היה מיווצאי ספרד והלך לעיר פ"ס ויורד מצרים ומשם עלה לירושלים וצפת, ובשו"ת שלו (ח"ג סי' תקלא) מפרש פירוש חדש בדיון ספק ערלה וכותב: וכן פירוש אחד מן הגיגולים ואחשוב שהוא הרשב"א ז"ל, ונמצא בספר זה (דף לח ע"ב).

וכן תלמיד הרדב"ז, מהר"ר בצלאל אשכנזי, אשר היה אדורן ומושל בכל הארץ מצרים, בשוו"ת שלו סי' א', כותב: וראיתי בחידושים של קידושין לרבות גדול ולא ידעתו.

1. פורטים הללו מקורם מהקרמת המביא לבית הרפוס, והມויל הראשון. וכן שאר הפרטים והתוארים והשבחים – המצווטים במאוא זה, – להרבנית הטאונים ולספריהם מקורם בשם הגיגולים להרב חיד"א ז"ל ומשאר ספרדים.

מן, אבל מהזדשו ניכר דרב גבריה והיה קדמון בזמן הרשב"א ז"ל, ע"ב, ונמצא בספר זה (דף מא ע"ב ד"ה תרומת הנכרי).

וכן בשיטה מקובצת כתובות (דף מו), מעתיק כמה קטיעים בשם חידושי תלמיד הרשב"א, ונמצאים בספר זה (דף ג: ד"ה ואימא לדידה, וד"ה וכי תמא).

יתכן היה וכותב יד ספר זה היה בארץ מערם כאמור, וכן הרבנים המחברים הנ"ל, שם ראו הכותב יד והעתיקו ממנו.

וכן אנו מוצאים בתקופה מאוחרת יותר אחר שכבר נדפס הספר, בספר גדויל האחרונים שמעתיקים קטיעים ממני ודרנים ומפללים בדבריו.

מהר"ר נתנאל וויל אשכנזי, בספרו, קרבן נתנאל על הרא"ש (קדושים פ"א ס"ק ס) מעתיק קושיא בשם חידושי תלמיד הרשב"א על מסכת קידושין ונמצא בספר זה.

מהר"ר מלאכי הכהן, בספרו הנחמד יד מלאכי, סי' תלב.

מהר"ר יהודה ננאר, בספרו למודיו ה', (למוד טו, לט), ומכוונו שיטת תלמידי הרשב"א ז"ל.

מהר"ר יצחק טנים בילומוני, בספרו הנפלא והנחרט על הרמב"ם שער המלך, (ביה') אישות פ"א ה"ב, ופ"ג ה"א, ואיסורי ביאה פ"ג ה"ז, פ"יב ה"כ, ייח, כד, עבדים פ"ד ה"ב, מלוה ולוה פ"יט, מעשר פ"א ה"ד, פ"ט ה"ב, ובעוד מקומות) ומכוונו בשם הרב החידושים.

05/07/2018 10:48

מהר"ר חיים יוסף דוד איזלאי, למרות שבספרו שם הגולים, לא מצאי שהזכיר ספר זה, בספרו ברבי יוסף (יור"ד סי' רטז), ובשו"ת חיים שאל (ח"א סי' עא), מזכירו ומכוונו בשם חידושי קידושין לחדר מקראי שנדרפס בקובשננדינא.

מהר"ר יום טוב אלגזי, מאנשי עיר הקודש ירושלים, בביורו הנפלא והעמוק מאד, על הלכות בכורות וחלה להרמב"ן, (פ"ח ס"ק עח).

מהר"ר ישראל יעקב בורלא בספרו פni מלך על הרמב"ם.²

2. ספר זה לא רأיתי והובא בהגות והערות על ספר "שיטה לא נודע למי" מאות הרד"ב צוקרמן, נדפס בחוברת "הדרורים", כ"ב תשס"ז, שראה ס' כתוי פni מלך מגנון ספרדי שמפלל בחידושו של ריביט (דף נ). רכנתה כהונה שבלו, לא מקרי נעשה ממצותו, משוט דבלו, אויל לא בלו היו רואים למצותם. החוברת המציא לידי הרב דוד מטלבים שיחי' בסיום הערכה, ولكن רק חלק מהערות הוכנסו בספר, והודתי נתונה לו בזה.

וכן לחוזי הרב יונה מנלה שיחי' על חלק מהעזרהו, שהוכנסו והובלו תוך העזרה בשול' הספר, בעילום שם, ישר כחם וחילם לאורייתא.

מהר"ר יוסף דוד וינצחים בספריו יד דוד, על מסכת קידושין מעתיק כתעים רבים מספר זה ומשתמש בהם, וכמגנוו הרב החידושים, או בעל החידושים³.

מהר"ר חיים פאלagi, ברוחמים לחיים, (הערות על שורת הרשב"א ח"ה סי' ט) וגם מגנוו בשם הר"ב החידושים.

יתכן וכיוני זה טבעי כי בספר זה יש חידושים מקוריים ביותר, בפשט, ונhalbכה, ובאגדה, וגירסאות חדשות, שלא מעצטו בשאר הראשונים, ואעטט חלק מהם כפי שתעליה מצודתי.

א) בדף ה. במודר הנאה מבית חבירו, והוסיף "לעולם" שנפטר אפילו אחר מיתה חבירו, כל זמן שהבית קיים, (ועי' בברכי יוסף, יו"ד סי' רטז).

ב) בדף ח. ד"ה אלא לאו אע"ג כו', הפורה את בטן לאחר שלשים יום מוסף חמוץ, (עי' ריש"ט אלגזי פ"ח, עט).

ג) בדף טז. לרבות הונא זאמר אדון כותבו, אפשר דמייעך לה בההוא שטרא דקניא אדון, וכי היכי דאמירין מעות הראשונות לקידושין נתנו ה"ג אמרין שטרא זביני לקידושין נתן ע"ב, (עי' באבני נזר אבע"ז סי' תכ"ה, ובשוו"ת בית הלוי ח"א סי' כג).

ד) בדף טז: ד"ה מותיב רב עמרם כו', ייל דלמא ליכא לאקושי מי שיר דהאי שיר אלא גבי מתני, אבל בריתא אמרתניתין קא סמכא, ואורה דמשירא, (עי' ביד מלacci סי' תקלב, בזה).

ה) בדף ייח. ד"ה אלא אמר אבי כו', אבל בשני בני אדם אפילו הם שותפים וגנב זה כל של שניהם נמכר ונשנה.

ו) שם ד"ה ולרבנן, צ"ע אם מכרוו ב"ד לבעל הגנבה אי יהיב לה הענקה, דause גדייל, לו, ולא לבעל חובו, נראה דאי תפיש לא מפקין מיניה הלcker לא מפקין הענקה מבעל הגנבה כיון שלא נשתלם כל גניבתו, ע"ב.

ז) בדף יט. ד"ה המקדש במלואה כו', ואית השטא זאמר לה הרי את מקודשת לי בשווה פרוטה שאני מוחל לך היכי מקדשא והוא איתך יכול למוחל שעבודא שעלה במחילה بلا שטר, ייל כו' אליט לשון קידושין בשטר כו' ועוד דבזה היא מהילה נמי גופה קטיע לו שהיא אשתו, ומKENIN לKENIN מעיל לה, כו'.

ח) בדף כו. ד"ה ואיבא דפשיט מהכא מי שעכבר קרקע ומשכירותו לאחר כו', מציע לאקטייה ליה מטלטלין אגב שכירות הקרקע כו', (עי' בשוו"ת מהרי"ט חו"מ סי' פג דלא

³. כל הצעיטוועט בעשרות מספר יד דוד הם מספר זה, פרט לפערם בוחדשות שהם מספר יד דוד' להגר"ד פרידמן זיל, מקארלן.

קני, ובחיי רעך"א מביא דבש' פתח הבית מסתפק בזיה, ותמה על האריות הללו מסוגין, וכוון לדברי רבינו).

ט) שם ד"ה כתני בו, והב"ת נסתפק בדבר אם נקנין במטלטלין אגב שאלת קרקע.

י) שם ד"ה ת"ש בו, ד"עמו" דיתנו לשון אגב, (עיין הר"ן, בשם הרא"ה).

יא) שם ד"ה אגב וקנוי בעינן, קני לאו דוקא דכיוון דaicא אגב לא בעין קני בו.

יב) בדף מא. ד"ה וצ"ע בו, ומכאן יש ראייה דבתרומה וקדושים נמי שליח עשו שליח ולא הוו מייל דלא מסרנן לשלה, וטעמא דמלחתא דאלו גבי גט כיון דליתיה לגט בעולם הוו להו מייל בו, אבל תרומה דרגן איתיה בעולם ושליח תקוני הוא דמתכן ליה, בהא לא אמרינן מייל לא מסרנן לשלה, וכן בפסח בו.

א"נ י"ל דבתרומה ופסח כיון דמצואה היא והאי שליח נמי שייר בתרומה דנפשיה, וכן בפסח דאייהו נמי חייב בפסח, לא קריין להו מייל גביה ע"כ, (עי' בשווי'ת מהרי"ט ח"א סי' קכז, ובדו"ח לרעך"א גיטין רפ"ד, ובבית מאיר אהע"ז סי' קכ, ובחיי הראים שם, ועוד).

יג) בדף מט: ד"ה אמר רבא בו, א"נ שאני נדר הויאל וננתן לשאלת מהני דברים שבלב.

יד) בדף נב: ד"ה וא"ת בו, י"ל כגון דמזובנא להו לכהן, ומשייך להו ומתחייב בדמיים ואכילה להו וייחיב לה דמים דבכי האי גונא ודאי דמים לא קרייש, כיון דלא יהבי לה דמים בהדי משיכת הקדושים.

טו) בדף מו: ד"ה לעולם, וכן בדף נח. ד"ה כמו, מפרש הא דתניא: חולין (כלא): כל דבר שבקדושה מוציאין אותו מידו, אפילו מכחן לכהן אבל ישראל כיון דאסירה ליה תרומה אין מוציאין אותו מידו. (עי' בשער המלך, מעשר פ"א ה"ד, ובשוו'ת מהרי"ב רב שם).

טו') בדף מג. מה מכירה ע"י אחר, דבמכירה ודאי ע"י שליח נמי מהייב, דליך לא מימר בשליח אין שליח לדבר עבירה, דשליח Mai קא עביד, הרי כבר נגנבה הבהמה, אבל בטביהה הא קא מפסיד ממון חבירו בידים, ובזה הוא"א אשלה"ע, אי לא ילפינן McMירה.

יז) בדף נב. ד"ה ואפשר. המקדש אשר בפיירות שביעית, אין צוריך המקדש לאכול כנגן, כדתנן: בлокח עברים בו, יאכל כנגדם, דasha צייתה לבעה לאכול בקדושת שביעית.

ועוד כהנה וככהנה אשר אין כאן המסגרת המתאימה לאסוף כולם.

זהות שם מחבר הספר לא ידועה לנו, וגם לפני כארבע מאות וחמשים שנה, בימי המהריי ביבר, ומחררי קורקוט, והרדב"ז, ור"ב אשכנזי, כבר הייתה עלומה.

השערות שונות נאמרו בנדון, הרدب"ז מייחסו להרשב"א ז"ל, רבי בצלאל אשכנזי, וכן מחים בספריהם שנכתבו בתקופות מאוחרות יותר מייחסים הספר לתלמיד הרשב"א כאמור.

אבל בספר זה בדף מג: ד"ה בחלוקת כו' מזכיר את הרשב"א כל שום תואר מורי או מורה.

ואול הוא הרשב"א השני, הקדוש רבינו שלמה בן אברהם ממונפליך רבו של רבינו יונה, המכונה רבינו שלמה מן ההר, גדויל ההר, חכמי ההר, ועי' בשיטת מהר"י בירב דף נז: ד"ה כגון כו', והקשה הרשב"א דמונפישיר כו', ונמצא בספר זה, וכן מביא שם הרבה חידושים בשם תלמיד הרשב"א המקבילים לדברי רבינו, ולפעמים הם אותן באות כתוב בספר זה.

מהר"ר ירוחם פישל פערלא בס' המצוות לרס"ג (חלק ב' דף קיז ודף קכו) כתב שהוא מיוחס להרא"ה ז"ל.

ואם כי וראי היה כוונת המוציא לאור של הספר רצiosa לשם שמיים לזכות את הרביהם, אבל למעשה יצא מתחת ידו דבר שאינו מתרყן עם הרבה שגיאות דפוס והעתקה בלתי נכונה ללא סימני הפסקה בין פיסקא לפיסקא ובין דיבור לדיבור כנאמר בהתנצלות המגיה שהכתב יד היה ישן, והפועלים מסדרה אותן לא ידעו הבין אותן דומות, ועוד סיבות שונות.

ואמנם הרבה ניסן זק"ש ומוח'ח הרב שמעון אהרן הרשקבין זע"ל השקיעו עבודה רבה בהוצאה שנייה, בשנת תשט"ו בירושלים, ותיקנו חלק גדול מהטעויות והשגיאות, אבל הניחו מקום גדול להתגרר בה, הן בתיקונים מטעויות ההעתקה, והדפוס. שהושקע עמל רב בהוצאה זו, בסדר חדש, מוגה ומתყן בשינויים רבים, וכן הפרדה בין הקטעים והפיסקות, פענich ראשי התיבות לכתיב מלא, וכן מראי מקומות בתנ"ך ובתלמוד הbabel והירושלמי, וכן השוואות לשיטות הראשונים והאחרונים, וכן לקט מאוסף בדברי רבותינו האחרונים הדנים ומפללים בדברי ספר זה.

ועתה מודים אנחנו לפניך שימוש חלקנו מושבי בית המדרש, ומקשים על העתיד, בשם שעוזרתנו לסיום ספר זה, כן תעזרני להתחליל מטכחות וספרים אחרים ולסימם, ושלא תמושת התורה מפי ומפי זרע זרע עד עולם.

רב בעריש הפטקה

תש"א, תנש"א

הסכמת רבני גאוני קושטאנדינא

בטרם הרים יולדו תורה תמיינה זכה וברה מרים שחקים הכנגה גם חקרה אהבת כלולות. וועמידה לעקב לחוק לישראל ברית עולם אוחשboneה"ו רחמנא ממעל לחש"ב עילית על כל עילות.

ישראל בני מחוז"א ויאחזו בה קיימו וקבלו עליהם אליבא דב"ע גו תונו דלבא שחור טהור לכרמ"א מרגלא בטומיויהו בניב מילות.

שנו חכמים בלשון המשנה משני"י ברבויהו כל דעתך הן גומי תורה והיה לבאר לשון מדרברת גדורות.

אנヒרו לעינן זהרי חמה הו זהיין כזהר הרקיע וכנורות המרחיו"ת ליהודים הייתה ערוה קול מצהילות.

הנה הגבורים אשר מעולם הנה רבן סבורה מפרש"י פרש"א סתומה חלקם בחיים אל המנוחה ואל הנחלה ימוס אף לילות, כל לבב דווי כי כתבי הקורש אלו הן הגולן מטוזר ומטورد אלה מטה ואלה מטה וזה בסתר תאג"ז לשועתם מציל"ז אוטם לדעת חכמה וממשר בהגנות נגלות.

ויאר לנו צורבא דרבנן החכם הכלל כמה"ר מרדכי בכמויה"ר שמואל יטה אשכנזי, ותלמידו גדול בידו חמלה גנזה מגאנוי ארץ תקפי ארעה זלה"ה, אותן טרחות טריח שושן שיטה על מסכתקידושין ואת שמו לא הגיד.

ואהחריו יבא פירוש נחמד על מס' קינוי להראב"ד והרז"ה והרא"ש זלה"ה אלו ואלו דברי אלקים חיים נתונים טעם לשבח, אלו הם הנשבחים שבחיים וועלות.

תורה מונחת בקרן זיות ויגלי"ז מוסדרות נהרי"א מום חיים לבו חז מפעלות. ומהזיקנא טיבותא לאיש חסיד גדול הי' אשר העיר ה' את רוחו להדריס ספר הקדוש הזה מכיסו וימכור את כל אשר לו כלי זהב ושמלות.

תורה היא אגוני מגנא ואצולי מצלא צרות רבות חמורות וקלות, אף כי חסורי מחסרא כל כי האי דמשכחת לה הן הון הרבריט שניתנו לכתב עד כלות.

כ"ע"ב דא תהא למיקם וגזרה עומדת לבתיו יוכל איש זר להסיג גבלו עד מלאת עשר שנים והאיש אשר יעשה בזדון נח"ש ברוך על עקבו והוא חייו יוצאות ותלו"ת.

ועל השומע ומעיר לעזר ישכון בטח ושאנן החיים העושר והכבד ל"ז תעלה בעלות. ואלו פינו צלota ובעוותא בשלשה צלי"ז מיל האלקים לשער"י לנ' מר מהני אסורייתא אסורים ולטוטם נתעברה צורתם דמותם צורות תחת סבלות.

וירדטו מצרי"ם אחריהם במכל שוק"ד פצע וחוורה ומכה טירה וישראל עושא חיל' חיל' כiolדה, וישא את קולו ויבך רשות למא תבה, הcabב אני כי באתי אליו במקלות.

אגא ה' עד מתי יחרף צר יגאנץ אויב שמר, גרש האמא"ה הזאת תשיטמו לצרים צרה וועם, וקס שבט מיהורה בתוטים ובמחולות, והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ה"ז' דור בא, ובאו ציון ברנה ובכל העם רואים את הקולות.

וגודל יהיה בכור הבית האחרון, ובאו כהנים על רוכנס וקול ז' לוי תסוב על שר שורר שיר המעלות.

כה דרכו החותמים בס' וירח ה' את ריח הניחוח שנת יש תקופה, מה קושטא יע"א.

מאיר יצחקי אברהם בכיה"ר יאודה מיוחס יצחק בכיר דוד יצ"ז

מסכת קדושים

דמפרשין דאפילו בחלפי שוה פרוטה אינה נקנית, דייקנן לה מילשנא דאמרין הוואיל ואיתנהו וכו'.

ואשה בפחות משוה פרוטה וכו'. אף על גב דמקニア בשטר, התם לא נחתה לתרות הנאה.

ע"ב מנינה דטיפה למעטוי מי למעטוי חלייצה. אית אמא נמי לכטוף כסף דסלקה דעתך אמרינה אקיש

וכוונתו לחרץ, למה לי טעמא דין אש נקנית אלה הנקנות בחליפין משום דאיתנהו בפחות משairyפ, וכו', אפילו ליתנהו בפחות משairyפ, קני ע"מ להקנות הווא, ולא מטה ליריה מידי.

3. וכן כתוב בחו' הרשב'א, דכיוון דעתך חליפין אפילו בפחות משairyפ איתנהו, כי עביד להיות בכלי שווה מנה לא יפה כוחו מכח כל' שאינו שריפ, דשם חליפין חד הווא, אבל מהmeshך דברי הרשב'א מבואר, דהוא משום דאיתא תרתי לגריעותא א) שננתנו לחורה, ב) דאיתנהו בפחות משairyפ, משמע דבהתנו שלא ע"מ להחויר, ויש בסודר שריפ מקודשת, וכן היא שיטת תוס' ר' י"ד ע"י'ש, וכן נראה מדברי הר"ן גדרים (טמ. ד"ה ולענין הלכה כו') דאי תפיס מתפיס Mai Gorra, דאי הכי נקנית היא בחליפין, ואין לך קניון גדול מזה, ע"י' בקבץ שיעורים ס'יך ז, יא, ובחו' ר' י"ש הכהן סי' ב, ומלשון דברי רבינו אינו נראה כן, ע"י' בדבר אברם א, ג, ביאור שיטת ר'ש'.

4. דגрист ומפרש כפירוש' לא מקニア "נפשה" ולא כפי' התוס' ד"ה ואשה.

5. וכן כתבו בחו' הרשב'א: ולא דמי לשטר, בשטר לאו בגופו מתקדשת, אלא במה שכותב בו, ומה שכתוב בו אינו בתורת דמים, ע"כ. ובמארוי הוסיף: אבל קדרשי שטר אין צריך לדמי

דף ג' ע"א חליפין איתנהו בפחות משוה פרוטה¹, אין צורך לומר חלפי סודר דהא לא מטי ליריה מידי², אלא חלפי כל' נמי אין קוינין בה, ואפילו שוו פרוטה³, הוואיל ואי אתה יכול לדzon באשה תורה חלפי דאיתנהו בפחות משוה פרוטה ואשה ודאי בפחות משוה פרוטה לא מקニア نفسה. ופירש ר' ש' זיל טעמא, שלא עבידא לוולולי בנפשה לאקנוייה בפחות משוה פרוטה. והא

1. רביינו לשיטתו ל�מן (כו: ד"ה סבר שמיט), דקניון סודר קני על מנת להקנות הווא, והדר ליה סודרה עי'יש, וכן הוא שיטת הרמב"ן והרשב'א והריטב'א והר"ן כאן ובנדורים מה', והוא דאמרין בנדורים (שם), דאי תפיס לה מתפסי, דחויא באעלמא, אבל שיטת התוס' ל�מן (ו): ד"ה לבר, והתוס' ר' י"ד כאן, וכן נראה מדברי ר' ש' (ל�מן כו: ד"ה הכא נמי), דלםסקנא אמרין דאי חפיס לה מתפסי.

2. לא מבואר בדברי רביינו מה בין חליפי סודר לחליפי כל', וכי אטו סודר לאו כל' הווא, הרי כל דין כל' בקנין סודר ילפינן מנעלן, דמייא דנען, ונראה דגדר קניון סודר דאמרין קני ע"מ להקנות הווא, היכא שנוחן ומקבל הסודר לשם קניון גרידא, ולא מקפיד על שווי הסודר, אבל היכא דקפדי על שווי הסודר, בוה לביר'ע אי תפיס לה מתפס, ולא חשיב קני ע"מ להקנות, ע"י בתוס' ב' י"מ (מז. ד"ה גואלה כו') ומפרש ר' י"ת תמורה זו חליפין של שוה בשווה, דמהני לכרכ'ע אפילו בפירוש, לקיים כל דבר, לרבות אינו שווה בשווה כו').

ומה"ט גבי חליפי סודר כתוב הטעם דaina מקודשת, שלא מטי ליזה מידי, כלומר דקני ע"מ להקנות הווא, ובחליפי כל' נמי אינה מקודשת משום דאיתנהו בפחות משוה פרוטה.

אביה, אבל יש כסף לאדון אחר כי נפקא מיניה מאדון זה דעילא ברשותה כדי לקונחה ממנו בכיסף זה⁸, ודוכחות קא ממעט שתהא הוויה בכיסף ולא בשטר ובאייה כמו שם היה כסף לאדון וזה קונה בכיסף ואין כסף ביציאה זו לא לה ולא לאדון אבל יש כסף ביציאה אחרת להדה, ואית כי נפקא מאדון זה נמי יש כסף לדידה דהינו הענקה⁹, ייל אין היציאה תלויה באותו כסף אלא צדקה בעלמא¹⁰, אבל יציאתה מאביה חליה היא בכיסף.

ואימא לדידה. והכי קאמר כשיוציאה מאדון זה אין לה כסף מאביה שהיא נכנסת ברשותו אבל יש לה כסף ביציאה אחרת מבעל שנכנסת לרשותו, ואית אי לדידה גזירה שווה דקיחה קיחה (להי) [למה] לי, דבשלמא כי אמרינן דלאבזה אצטירך כי יקת, דלא תימא דיהבה ايיה לאבזה וקדשה נפשה בשטר ובאייה אבל לא מקניא בכיסף לבעל, אלא אם אמרת לדידה הוא דיש כסף הא ודאי למקניא ביה הוא דיהיב ליה בעל כי יקח למה לי, ייל רב לית ליה גזירה שווה דקיחה קיתה, תדע דאמרינן لكمן (רו:) ותנאו מיתוי לה מהכא כי יקח קו' משמע דרב לא מיתוי לה

הא דאיתיה לאב, הא דליתיה לאב, ודוחק לומר דמקשה רק ממת האב, שלא דמי לקידושין דין כספי קידושין לקטנה במת האב, ונראה דסוכר דהא דהענקה לאב מינה קא זכי' קשאר זכויות שיש לאב בכתו, ולא דמי לכיסף קידושין דהאב זוכה מהמקדש, ומה"ט במת אביה הענקה לעצמה, ולא לירושי אביה, דין אדם מורייש זכות שיש לו בכתו מבואר בגמ' שם.

10. עיין במשנה למלך (עבדים ג, יד) שנסתפק אי הענקה דין חוב יש לו דהא שכיר קרייה רחמנא כדכתיב כי משנה שכיר שכיר קו' וירודין לנכסיו, או דלמא דמי לצדקה עיי"ש, ובש"ך חר"ם סי' טו, ס'ק ג' פשיטא לה רמדון צוקה הו, ומישב בוה שיטת הרמב"ם המוקשה, ועי' בשער המלך עבדים, ד, יב, מה שהקשה עליון.

יציאה להויה ועוד דהא דרישנא כל וחומר ומה שטר שאין פודין בו הקדשות ומעשר שני מוציא, כסף שפודים וכו' איןנו דין שיווציא א"ן ומה אמה העבריה שאינה נקנית בבייה יוצאה בכיסף זו שנKENITH CO', ייל להכי נקט למעוטי חלייה דספר דמי ליה טפי למנקט מיוטא במלטה דASHCHON דasha קונה בה את עצמה בעלמא, ממורי נר"ך.

בכיסף מנא לנו. אף על גב שכבר אמרינן לעיל גמר קיחה קיחה, הא פרישנא לעיל דלאו למתחוי קדושי כסף הוה מיתינן לה אלא אגב גדרה בעלמא למילך דקיחה איקרי קניין, והשתא מפיק להו [רב] (שמואל) לקדושי כסף מאין כסף וכו', ותנאו מיתוי לה لكمן בגזירה שווה דקיחה קיחה דאיתינן לעיל.

האב זכאי בכתו בקדושיה וכו' ובבייה, פירש בירושלמי [כתובות פ"ד ה"ז] שכיר הביאה, אלו יתנו לה הבעל שכיר על קידושי ביאה, הכל של אב.

אין כסף לאדון זה. מאדון דעילא ברשותה לקונחה ממנו דהינו

שטר כו' וכן אפילו כתבו על איסור הנאה כו' ואפילו באיסורי הנאה של תורה כו ע"כ, ובஸודר או כל' האסור בהנאה לא קני מבואר בב"מ (מו:) עיי"ש נראה דאי דין ציריך שווה פרוטה מ"מ בעין נתינה שיש בה הנאה, ועי' בקובץ שיעורים ס'ק ח.

6. וכן כתבו בחו' הרשב"א ותוס' הרא"ש, ובחו' תלמיד הרשב"א חירץ באופן אחר עיי"ש.

7. וכן כתוב רשי' לעיל (ב) וכאן.
8. וכן כתוב בחו' תלמיד הרשב"א ז"ל, בשם וי"מ, ומתרץ בוה קושיות ויש מקשים עיי"ש, ועי' עצמות יוסף.

9. لكمן (טו:) תנוי חדא כו ענק אמה העבריה לעצמה, ותניא אידך ענק אמה העבריה כו' לאביה,

קדושי יעד זכיוון דעיקר מועות לובני וכי ליה רחמנא לובנה, מגו דחיליל זביני בההוא כספא חיליל בה נמי הוית האדון, ולעלום הוה אמינה שאפ' האב זוכה בקדושיםן, ממורי יצז', עוד ייל דאף על גב דלקודיshi קטנה לא אצטריך קרא דעת בתינו, לשאשווין זוכי ליה רחמנא לאב למסרה לחופה קטאי, דהא על כרחם את בתינו נתתי למגmr חופה קטאי¹⁵.

כל שבח נعروים לאביה. פירוש מדוכי ליה רחמנא בהפרת נדריה שהיא איסורה ילפינן דלקודשה נמי וכי לה¹⁶, וכיוון דאייהו מקבל קדושה ודאי אייהו שкий כספא.

מה אמה מעשה ידיה לרבה וכו'. צ"ע דהא لكمן (יט:) אצטריך לנ' למדרש מינה פעמים שאינו מוכרה אלא לאמה בלבד.

ממונא מאסורה לא ילפינן. א"ת נילף מינה שהאב זכאי לקבל קדושה על כרחין אייהו שкий כספא ואשתכח איסורה ומונא גמרת מינה.

וכי תימא נילף מבשת ופגם. קשיא לי והוא בושת ופגם לא קיימת לנו בהו

מעות הרשות לאו לקידושין ניתנו, נראהeki דברי ר' נחמן בר יצחק אמר אפילו תימא לקידושין ניתנו, ומפרש דרבנן¹⁷ קא מפרש דברי ר' יוסי בר' יהודה, ועי' בפרק רבינו ל�מן (יט). ד"ה ורב נחמן וכו' ובתוס' הרא"ש ובת"ה הריטב"א שם.

15. ובתוס' כתובות (שם), כתבו: ע"ג דיכול האדין ליעודה בכסף קניתה, היינו משום דגזרת הכתוב היא דיכול ליעודה בכסף קניתה, אבל שאר קידושין אימא דין האב זוכה בהם כלום, ע"כ ועי' בתוס' הרא"ש כאן.

16. ככלומר כל שבח נعروים יכול לרבות כסוף קידושין, אבל קבלת קידושין ממנו לנו, ועי' בתוס' תלמיד הרשב"א זיל.

מהכא¹⁸, מיהו תנא ודאי איצטראיכא ליה דרב דלא תימא קדושין דידה הו, ואיצטראיכא ליה גזירה שוה דכי יקח דלא תימא דיבבה איה לאבוה כו' כדלקמן, וכי אמרינן ותנא מיתתי לה מהכא לאו למירא דתנא לא דריש דרב דהא מצרייך צריכא ליה כדכתיבנה אלא למירא דרב לית ליה היאך גזירה שוה דהאי תנא.

ואימא ההני מיili קטנה דלית לה יד. ואף על גב דקרא בנערה כתיב דכתיב (דברים כב, כא) והוציאו את הנערה¹⁹, וקטנה לאו בת עונשין היא, הכי קאמר את בתינו וזהו גזירה עצשו, נחתاي לאיש הזה כשהיא קטנה, וא"ת קטנה הא [לא] צריכא קרא השתה זבוני מזוביין לה קדושי מביעא, לא היא דמאי קא מודמית קדושיםן דאסר לה איסור עולם, לובני שאין מוכר בה אלא מעשה ידיה עד ימי שעת נערות שעידין כי נפקא לה מאdonן תיקום ברשותה עד ימי בגרות²⁰, מיהו מעשה ידי קטנה ודאי אייכא למליף מכירה דהשתה זבוני מזוביין לה לעשה ידיה כל שכן דכי לא זבנה מעשה ידיה כשהיא קטנה שלו כדאיתא בפ' גזירה (כתובות מו.) וא"ת לר' יוסי בר' יהודה דאמר²¹, מועות ראשונות לקידושין נתנו, קדושי קטנה אמא צריכי קראי, ייל שאני

11. וכן נראה מלשון רשי"י (שם ד"ה ותנא וכו'), קידושי כסף דיליף להו رب יהודה דלעיל מאין כסף נפקי ליה לתנא מקיחה דשדה עפרון, ועי' בפנוי שם שהוכיח כן, אבל בתוס' הרא"ש כתוב: ומסחמא רב יהודה לא פlige אהר בריתמת דקיתה קיחה ע"כ, וכן נראה שיטת התוס' ד"ה ואימא לדידה כו' ואל"כ לא קשה מידי, וכ"כ בפנוי שם ועי' בעצמות יוסף שהאריך בזה.

12. וברש"י הוכיח מפסוק קודם (שם, יט) ונחנו לאבי הנערה, ובתוס', מוסקלות.

13. וכן תירצzo בתוס' כתובות (מו: ד"ה ואימא וכו') ועי'יל וכו', וכחוי הריטב"א כתוב: וכן נראה דעת רש"י עי"ש.

14. لكمן (יט. ומה.) מבואר דר' יוסי בר' יהודה אמר הודפס מאתר אוצר החכמה tablet.otzar.org עמוד 11

ויצאה חنم אלו ימי בגרות. משום דבגרות פשיטה אקדמיה חנה דבריתא²¹.

זרע ורעה פמול מנין. פרשי זיל²², דורעה פסול ליכא למבוי דתיפוק לי דיון דנכעלת לפסול לה פסלה מן הכהונה ומן התמורה כדאיתא ביבמות (דף סט) אלא זרע ורעה פסול הוא אצטריך קרא.

זרע ורעה כשר לא אצטריך קרא כו'. והא דתניא (ביב' קשו). ובן אין לו אין לי אלא בנו בן בנו בן בתו מנין תיל אין לו עיין עליו ותניא נמי בפ' ארבע מיתות (סנהדרין סד:) לא ימצא בר מעביר בנו ובתו אין לי אלא בנו בן בנו כו' אין לי אלא כשר זרע פסול מנין כו' אלמא לזרע כשר אצטריך קרא, ייל הא משום היכא דכתיב בן דמשמע בן דוקא אבל זרע ממשע בנו ובן בנו.²³

כ' אצטריך קרא לזרע זרע פמול. והא דדרשין בעלמא [לקמן טו:] והיתה לו ולזרעו אחריו זרעו (בן) [בין] כשר (בן) [בין] פסול²⁴, ייל התם משום דכתיב אחריו, אן התם דלא מהדרין אלא למדרש זרע פסול בלבד בכלל זרע הווא, אבל הכא דמהדרין בתר זרע זרע פסול אין זה בכלל זרע, וייל עוד הכא זרעה

יוסף שם בשם חז' מהר"י בן לב ובחי' ריטב"א 22. ברשי' שלפנינו לא נמצא, רק בתוס' ד"ה זרע כו', ובשאר הראשונים מפרשיס כו, אבל אין גורסים "ירע ורעה פסול" מלבד בח' תלמיד הרשב"א עי"ש ובחי' הרשב"א הביא שתי הגירסאות.

23. וכן כתבו בתוס' ב"ב (קטו. ד"ה בן כו) ובראשונים כאן, ובחי' תלמיד הרשב"א הוכיח מהא דכתיב (בראשית לה, יב) ולזרעך אחריך אתך את הארץ, וברש"ש הוכיח מעוד פסוקים, עי' בתוס' יבמות (כב: ד"ה בן) ובגלוון הש"ס שם.

24. וכן הקשו בתוס' שם ד"ה ולזרען, ותרצו באוטן אחר ועי' בראשונים שם ובמקרה.

dalabia هو אלא משום دائ' בעי מסר לה למנול ומוכה שחין [כחות מז] ואכתי לא תימא לנו דאכיה מקבל קדושה²⁵. ושמעת' בשם רבינו האי גאון זיל דבשת ופגם דעתה אתי מקדושי קטנה دائ' בעי מסר לה כשהיא קטנה למנול ומוכה שחין וכשותה עלייה בימי נערותה, וכי תימא אם כן בשת ופגם דבוגרת נמי להו לאב, שאני בוגרת דנקא לה לגמרי מרשות אב¹⁸, ומתוך שאין לו רשות בה לא זכי ליה רחמנא נמי בושת ופגם, והקשה מורי נר"ז על זה ניליף מקדושי קטנה גופיהו دائ' בעי הוה מקדש לה כשהיא קטנה והוה שקל כסף קדושה והוה מתסרא השטא בהנהו קדושי ולא הוה מצוי לדחווי ליה שאני בשת ופגם דאכבה נמי שייך¹⁹, צערא בגזה, ורש"י פירש אני בשת ופגם דאכבה נמי שייך בה دائ' בעי מסר לה למנול וכו', נראה דלפרוקי קושין קאתי הרב זיל, והכי קאמר לא נפקא לנו בושת ופגם דלאכיה אלא משום דאיו שייך בה دائ' בעי מסר לה למנול ומוכה שחין והשתא דלא קיימת לנו קדושי, בשת ופגם נמי לא קייל, וצריך עיון.

דף ד' ע"א ואכתי מחמרא מטירה נמי לחופה. פירוש עד שהוא נמסר לחופה לא נפקא לה כלל והיכי קרית לה יציאה.²⁰.

25. וכן הקשו וחירצו בתוס', ובשאר הראשונים.

18. בתוס' כתבו דילפינו לה מהתרת נדרים, וברשי' לקמן (ו.) ד"ה בגורות שמוציאה מרשות אב, שלא אשכחנא דוציא ליה קרא אלא נערות דכתיב (דברים כג) לאבי הנערת.

19. כן הוא גירושת הרמכ"ז והרשב"א והריטב"א: שאני בושת ופגם דאכבה נמי אית ליה צער בגויהו, ובתוס' הרא"ש גריס כריש²¹, ומפרש: פירוש מצער ומתכונש נמי, ולא כפיש"י دائ' בעי מסר לה למנול כר' עי"ש.

20. וכן פירוש בח' הריטב"א.

21. עי' בתוס' ד"ה ויצאה כר' ובמהרש"א ובעצמות

אלא הוה סלקא דעתיה דלא הוה קשיא ליה
למקרה אלא אמר אצטראיךו תרויזהו دائַי
נערות מפקא מרשות אדון כל שכן
בגروم²⁸.

מידי דהוה ATHOSB ושביר. Thema הוא
דהה כמה קראי אשכחן בהו בא זה
ולמד על זה, ומה ראה לחזר על הברייתא
זו, וויל' משום דנערות ובגרות בחד גופא,
מהדר ATHOSB ושביר דשכיר שנים ונרצע
בחד גופא נינגו, שאין נרצע אלא לאחר
שש שנים²⁹.

תושב זה קניין קניין בו. א"ת נימא
05/07/2023 09:59:00
תושב זה קניין קניין עולם שכיר זה
שכיר יומ אבל קניין קניין שנים אוכל³⁰. ייל'
קניין קניין שנים ודאי בכל שכיר היא
dashcير קרייה רחמנא דכתיב [ყירא כה, נג]
כשכיר שנה בשנה, [דברים טו, יח] כי משנה
שכਰ שכיר בו.

היהי אומר תושב זה קניין בו. ואף על
גב דשכיר איקרי ייל' דתושב נמי
מרקורי, מתוך הוא עובד משנה שכר שכיר.

ה"ג דכי נמי כתוב רחמנא תושב נרצע
לא יאכל והדר בתב אידך. ולא
הזה צריךacci להאי טעמא דבלאו hei היה
מצוי לאקושיי התם דאייכא למיימר בא זה
ולמד על זה אבל הכא בגרום לא שייך

תושב ושביר, דהוי נמי חד גיפה, אמן אבוי
אפשר דהוה סבר דרביה לא הבין הקישיא, ולכו
תרץ מתושב ושביר, ועי' שער המלך אישות פ"א
ה"ב.

29. עי' בחר' תלמיד הרשב"א זיל' שהאריך בו, וכייד
ודוד.

30. ולכואורה תמורה דnlmود קניין שנים משכיר יומ
מק"ז, ואולי הלשון משובש, וצ"ל נימא תרשב זה
קניין קניין שנים, שכיר זה שכיר יומ, אבל קניין
קניין עולם אוכל.

פסול לא משמע ביה, שם היה לה זרע
פסול אף על פי שעכשו אין לה הרי נפסלה
מן התרומה משום דnbella לפסול לה, זרע
זרעה פסול נמי לית לו לאותויי מינה אלא
אמרינן דהאי זרע לא אידי אלא בזרע
כשר.

ואיצטראיך למכתב קדושה לאביה
בו'. וצ"ע ליתו מעשה ידיה
מקדושים ובשת ופגם דלאביה אית ליה. ואי
אמרת מה לקדושין דקה אתו מעלה בושת
ופגם יוכיחו, מה לבושת ופגם דאביה נמי
אית ליה צערא בגואה קדושים יוכיחו, הצד
הושא שבחן שהן שבת נוראים ולאביה אף
אני אביה [מעשה ידיה] (בושת ופגם)²⁵.

ואי אשטעינן מעשה ידיה משום דקה
מתזנא מיניה. א"ת והוא קרא
להעדפה דמעשה ידיה איצטראיך²⁶, דאלו
מעשה ידיה גופיהו כיוון דמתזנא מיניה
ודאי דינא הוא דליהו ליה מעשה ידיה
משום מזונות, הילך נילף קדושים
מהעדפה, ייל' שאני העדפת מעשה ידיה
דדין הוא דלאביה דזמנין דאייה נמי אינה
מספקת ויהיב לה אביה מזוני, ממורי
נד"ז²⁷.

אמר רביה בא זה ולמד על זה. לא
סלקא דעתיה דרביה השטה דתקשי
לו כי נפקא לה מנערות Mai בעיא גביה,

25. בתוס' הרא"ש: ומה"ט לא גמרינן מעשה ידיה
מכבשת ופגם אעפ"י שנצטערה בו, ועוד כיוון
דקיזושה לא גמרינן מכבשת ופגם נמי לא
ילפינן, דאייהו גופיהו בקידושי תלי טעמייהו دائַי
בעי מסר לה וכור' ע"כ ועפ"ז אפשר ליישב
קושיות רבינו.

26. עי' כתובות (mag.) ובראשונים שם.

27. עי' בחר' תלמיד הרשב"א זיל', שהקשה ותירץ כו,
אלא שהנוסח שם משובש.

28. וביד דוד: ולפמ"ש ספר ייל' דרביה הבין הקישיא
ג"כ כיוון חד גופה הוא ואעפ"כ מתרץ דומייא

רחמנא חושב נרצע לא יאלל פירוש דומיא
דאמה העבריה דנעירה בהדייא כתיבא
כדרישנא.

סלקא דעתיך אמיןא בנערות תיסוק
בכגרות לא תיסוק. קשיא לי
והרי אין מכירין שהיא אילונית עד
עשרים³³, ואילו ובנה קודם י"ג שנה ויום
אחד הא נפקא לה בשש קודם עשרים ואי
ובנה ב"ז שנה דאתה כי מטה לעשרים לא
שלימו לה שש הא קיימה לנ דנעשית גדולה
למפרע ועקר זביני ליתנהו דבוגרת הות
בשעת המכבר, ולא מיביעא דמייף נפקא
אלא מהדר נמי הדרי זביני דמהדר לה אדון
מעשה ידיה ומהדר לה אב כספ זבוני
ותירץ הראב"ז ז"ל³⁴ שלא אמרינן נעשה
גודול למפרע אלא כשנולדו בו סימני סיروس
דאמרינן נעשה גдол למפרע משעה שנולד
בו סימני סיروس והכא בשלא נולדו בה
סימני אילונית עסקינן דאמרי עד עשרים
קטנה היהת ומקטנותה יצחה לבגר,
ובזובנה בת י"ז מירוי דאתה לא מטו שיש
וסלקא דעתך בבגרות דהשתא לא תיסוק
כיוון זוביני הו זביני, וצ"ע דברים אלו בפ'
הערל זיכמות דף פ).

אלא לעיקר זביני דאיילונית כו'. ואי
זבינה כשהיא קטנה ויצחה לה בשש
כי מטו עשרים ונודע שאילונית היא הוה
אמינה נהדר זביני ע"ג דכתהייא קטנה
מכרה דלא וכי ליה רחמנא לאב למוכר בתו
קטנה אלא אי חוויה למיפא בסימני נערות³⁵
א"ן זובינה ב"ז ולא נולדו בה סימני
איילונית דעד עשרים קטנה היהת והו
אמינה אפילו הכי הדרי זביני³⁶.

33. עי' בתוס' כתובות (לו) ד"ה וליתני, דהוי אמיןא
קטנה שאין לה נערות יש לה קנס כו', והוא
כסכנת רבינו.

34. עי' בתוס' ד"ה דלא ובשאר הראשונים, וכח
תלמיד הרשב"א ז"ל, ועי' במאיר.

למכח כלל והכי כח רחמנא כדי ללמד
על נערות מלחתא דליך, דיציאת בגרות
ליთא בעולם כלל אי נפקא בסימני נערות,
דבחר דນפקא לה מנערות וכו', והוא דאכפל
אבי לאקשוי די נמי כתוב רחמנא תושב
נרצע וכו' אלומי הוא דماءלים לקושיה דלא
מבעיא השטא דכתוב רחמנא תושב סחט
דאיכא למיימר בא זה ולמד על זה אלא
אפילו כתוב בהדייא תושב נרצע והזר כתיב
שכיר לא הוה קשי בה מידי.

לא נוצרה וכו' סלקא דעתך אמיןא
בנערות תפוק בכגרות דלית בה
נערות לא תפוק קמ"ל. והאי טעמא נמי לא
אייטריד לה לאבי דאפילו אי נפיק לנ
ממילא בגר דאיילונית מנערות איךא למיימר
להכי כתבינהו תרוייהו דבא זה ולמד על זה
ועוד דאפילו אי כתוב רחמנא נערות בהדייא
והדר כתוב בגר דאיילונית הוי בגר
daeiloneit_milta_datia_bk_35 מילתא דאתיא בק"ז ומלה
דאתייא וכו', אלא אבי אווחי ארוח לנ
טעמי דבר זבינה כיוון שלא מיפא בה
סימני נערות הוה אמיןא דלא מיפא ביתה,
ויש לפרש דנערות כתיב בהדייא די לא
כתוב רחמנא אלא אין כספ על כרחין
דליימני נערות הוה דרישנא לה, דהא
דרשינן מיניה נמי אין כספ לאדון וזה אבל
יש כספ לאדון אחר ומנו אביה, וכי יש כספ
לאדון אחר ודאי בנערה הוא דאית לה
דבוגרת נפקא לה מרשותה, שלא אשכחן
ליה לאב שום זכות בבלתו בוגרת, וגביה
הפרת נדרים כתיב בנעריה בית אביה
משמעות שאינה בראשות אביה אלא בגעוריה,
והיינו דטרח אבי לאקשוי די נמי כתוב

35. מבואר ביבמות (ט): עי"ש.

36. הובא גם בשאר הראשונים, ועי' במשנה למלר
עכדים, פ"ז, ה"א, וכן הוא גם שיטת התוט'
רי"ז, ועי' בשער המלך, אישות פ"ב, ה"ג, ועי'
ביד זוד שהאריך.

אבל היכא דיהיב איהו לדידה אימא לא נהו קידושה קידושין, פירוש אבל היכא דיהיב איהו לדידה כספ' אימא קידושי נפשה לאו קדושי נינהו קמ"ל דלא הו קדושה קדושין עד דמקבל אביה כו'.

(זה³⁸ הלשון צ"ע, ויש לפרש בו קמ"ל כי יקח וגמרין מיניה קדושי כספ' בג"ש דקיחה קייח ובותר ذקיא לן קידושי כספ' ודאי מסתמא משמע דמאי דדייקין מאין כספ' אבל יש כספ' מאdon אחר. בכספ' קידושין מירידי שהאב מקבל קדושה וشكיל כספה והיינו ذקיאר דלא הו קדושה קדושין כו').

אמה העברית תוכיה שנכנית בכספ' ואינה נכנית בביאה. קשיא לי אמה העברית דלא מקניא בביאה מנא לן אי לא הוות כתיב ובעה דמיינא ממעטינן לקמן (ס): זו נכנית בביאה ואין אמה העברית נכנית בביאה³⁹, ותרץ מורי נר"ז מהיכא מיתחנן אמה העברית דביבאה מקניא, אי מהקישה דאם אחרת הא אכתי אם אהרת לא הוות קימא לנ', אם מלי' ז' דיבמה מה ליבמה שכן זוקה ועומדת, והקשתי לפניו הא אכתי הא פרכא לא קימא לנ', דאי קימא לנ' אדריך (מר) אמה העברית תוכיה לפרט עיקרא דדיןא מה ליבמה כו', ויל' שלא קימא ליה פרכא דשכנן זוקה ועומדת אבל הוות ליה למפרק מה ליבמה שכן נכנית לשם אישות חמאר באמה העברית כו', אבל באשה ליכא למפרק היכי שהרי קניינא לשם אישות כיבמה, (ד"ת), אי נמי ייל' דהיכי קאמר ותלא דין הו איז כתוב רחמנא מיועטא לביה באמה העברית בדורמתא

39. וכן הקשו בתוס' ד"ה אמה, ובхи' תלמיד הרשב"א ויל' תירץ דגמرين לה מיבמה דאמר קרא יבמה יבא עליה, ומירין זו נכנית בביאה ואין אמה נכנית בביאה ועי' בתוס' הרא"ש.

ע"ב ולמר בר רבashi, הא אמרין בו⁴⁰. ליכא לפרשוי דקשייא לחולמודא אמרי מתקיף לה [מר בר] רבashi, דודאי מר בר רבashi שפיר קא מתקיף לה, דאך על גב דaicא למימר מילתא דאתיא בקהל וחומר וכו' השתה מיהא דאמר אבי סלקא דעתך אמרנו בנערות כו' איכא לאקשוי עלייה ולאו ק"ז הו והיכי סלקא דעתך למימר דכברורות לא חיפוק, אלא היכי פירשו ולמר בר רבashi בתר דאתקיף לה להא דאמר אבי ס"א כו' למאי אצטריך לשינוי לא נזכה אלא לעיקר הביני דאלוניות דהא הוות מציע למימר דאו"ג דלבגר דאלוניות לא אצטריך קרא, מלתא דאתיא בקהל וחומר טרח וכותב לה קרא.

מדכך אמרין, הא אמרן מלתא דאתיא בק"ז כו', ולא אמרין בא לעכדר רשות זה ולמד על זה, משמע דנערות כמוון דכתיבא בהדי' דמי כדכתיבנה⁴¹.

אית גרסוי הוות אמרנו היכא דיבבה איה לדידה וקדשתיה הו קדושים. פירוש הוות אמרנו כי קאמיר רחמנא יש כספ' לאדון אחר הני מיili כי יהיב לה בעל קידושין שהאב מקבלם אבל אם היא בוגרת שיוצאה מרשות אב אי יהבא איה לבעל ליהו קידושה קידושין קמ"ל כי יקח ולא שתחת, וקשייא למורי נר"ז⁴², גזירה שווה דקיחה קייחה למה לי כיוון דכתב רחמנא ויצאה חנם, אלא היכי גרסינן הוות אמרנו יש כספ' לאדון אחר דהא יהבba ליה לאביה כספ' כי היכי דתפקיד מרשותה לקדושי נפשה בשטר ובביאה ולאו לקידושי כספ' אתי,

35. עי' ביד דוד שהאריך בזה.

36. לעיל ד"ה לא נזכה.

37. וכן הקשו בתוס' ד"ה כתוב, ובתוס' הרא"ש.

38. נראה אינו מדברי רבניו אלא הגה'ה מעת המגיה או המעתיק לפרש דברי רבניו.

מה להצד השווה שבהן שהנתן מרובה אלא
תנא דבריתא דרך קצרה קא נקייט⁴⁵.

ואימא וכו' ואינה מתקרשת בכתיבת
ולעלם בכסף מתגרשת וכן נמי
בחליצה بكل וחומר מיבמה⁴⁶.

מסתכרא קאי בגירושין ממעט
גירושין. א"ת איפוך אנה
קאי בכתיבה מעט כתיבא קאי בכתיבה
מעט כסף, י"ל כיון שעיקר העניין גירושין
הוא עדיף לו לminster דגירושין קא ממעט⁴⁷,
ואיכא דאמרי להכى אהני טעמא דאמרינן
כדאיי מיili דהאי שיטרא לחוד ומילוי
זהאי שיטרא לחוד וכיון דشرط קדושין לא
דמי כלל לשטר גירושין ליכא למימר קאי
בכתיבא מעט כתיבא, ואיכא דאמרי
השתא אמרינן קאי בגירושין מעט גירושין
הקיים דהויה ליציאה הויה בעיניא
דרשתא דהינו בכתיבה אבל אי אמרינן
קאי בכתיבה מעט כתיבוה והקישא ליציאה
בכסף, לרבות כסף לגרושים, לא הויענין
 הפרשה דמיירי בכתיבה, עוד י"ל אי
אמרינן קאי בכתיבה מעט כתיבא,
והקישא ליציאה בכסף, לא לכתוב רחמנא
הקיים ולא מיעוטה ואני הויה מיתינן
גירושים בכסף מק'ו ומהشرط שאין פודין
בו הקדשות ומעשרות מוציא כסף שפודין
כוי לא כל שכן, ושטר בקידושין נמי מילא
הויה מעט דהא לא מצינן לאתוויי بكل
וחומר, ותמה הוא כי פרכינן אימא בכתיבה

44. וכן הקשו ותירכזו ביחסו, ובחיי הרמב"ן בשם
הראב"ד זיל.

45. עי' בmahash"א ובצמות יוסף.

46. כדאמר לעיל (ג): דממעטינן לה מדאמר קרא ספר
כריות כו', ואין דבר אחר כורתה, ועי' בחיי
רע"א שהקשה כן.

47. וכן כתבו ביחסו, וביחסו הראי'ש ועי' יש בהגהיה
מש בשם הרמ"ה, ובחיי תלמיד הרשב"א זיל,
והריב"ב זיל.

אחריתி לא הוה צריך למכתב ובעל גבי
אשר כלל והיינו דפריך ליה אמה העבריה
תוכיה.

מה ליבמה שכון זכוכית ועומדת. א"ת
נפרד הכי כסף שאינו גומר ביבמה
קונה, ביה שגורמת ביבמה אין דין
שתקנה⁴⁸, י"ל מה לכסף שכון פודין בו
הקדשות ומעשר שני שטר יוכית, מה
לשטר שכון מוציא כסף יוכית מה לכסף
ושטר שכון קניין מרובה, א"נ י"ל חופה
תוכיה שגורמת ואינה קונה, ממורי נר"ז.

דף ח' ע"א ומניין שאף בשטר. האי
דקדמים ביה לשטר⁴⁹,
משום זהאי תנא דבריתא סדרא דקרה Ка
דריש, והאי דאמר אף בשטר ולא קאמר
ומניין בשטר⁵⁰, משום דכסף וביה הנתן
מרובה ושטר אין בו שום הנאה דנימה
דביהו היא הנאה גمراה ומקניה נפשה.

שטר שמוציא. ומקנה האשה לעצמה⁵¹,
וא"ת נימא לה بكل וחומר מאמה
העברית שננקנית בשטר אף על פי שאינה
נקנית בבייה⁵², י"ל הא לא נפקא לנו נקנית
בשטר אלא מהיקשא דאם אחרת ואפילו
למאן 05-07-2015 דאמוק לה لكمנו [זר טו] מלא צאת
כצת העבדים איצטראיך ליה אם אחרת
כדלקמן.

מה לכסף בו'. והוא מצי למימר ביה
תוכיה מה לביה שכון קונה ביבמה

40. וכן הקשו בחיי הרמב"ן והרשב"א והריטב"א,
ותירצזו תירוצים אחרים.

41. ובמשנה הקדים שטר לביה, וכן כתבו בחיי
הריטב"א, ותלמיד הרשב"א זיל.

42. וכן כתוב בחיי הריב"ב זיל, ובחיי תלמיד הרשב"א
זיל, כתוב משום ושטר לא כתיבא להדייה בקריאה
כגון כסף וביה.

43. כדרתנן: וקונת את עצמה בנט, ולפי"ז מובן היטיב
הקי"ז, מוציא לפכו, דשניות הם מעשה קניין.

ולמטרה ואימא בכתיבת מתגרשת ואין מתקדשת כו', והאי לא נהירא דהכי נמי איכא למשקל ולמטרה במיעוטא דספר כריתות ולאקושי עלה ואימא ספר כריתות הווי קדושין לא הו.

על מנת שלא תלכי לבית אביך לעולם.
או"ג דקיימה לנו [נדורים מו.] במודר הנהה מבית חבירו שאינו אסור בו אלא בחיי חברו⁵¹, שאני נדרים דהולכין אחר לשון בני אדם [ר' ר' יב:], א"נ שאני הכא דאמר לעולם ומשום הכא משמע כל זמן שהבית קיים, ולכך אין זה כריתות⁵², וכי תימא אם כן אדתני סיפה כל שלשים יומ הרוי זה כריתות, לפוג ולייחני בדידה דהיכא דלא אמר לעולם הרוי זה כריתות, ייל מלחתא דשויא לעל מנת שלא תשתיין ועל מנת שלא תלכי לבית אביך לעולם נקט, דבעל מנת שלא תשתיין אין ליכא לאפלוגי בין היכא דאמר סתום ובין היכא דאמר לעולם.

ורבי יוסי נפקא ליה מכרת כריתות. קשיא לי היא אמרינן בפ' המגרש [גיטין פג:] ורבנן כרת כריתות לא דרשי, ור' יוסי חד מהנהו רבנן⁵³, ויל טעמה דר' יוסי התם דLAGBI על מנת שאל תנשיי לפולוני ליכא למדרש כריתות למעטוי דכוורת בינו לבינה הווי دائ' מית ההוא גברא נמצאת מורתת לכל אדם, אבל על מנת שלא תשתיין הויא דמעטיט מכריתות משום DAGIDA ביה כל ימיה, ותדע דהא רבנן דרשי כריתות למעטוי על מנת שלא

נדירים לתנאים כמו שכחטו רביהם, וכן הקשה בח"י

הרשbab"א על פירוש זה.

51. ועי' בברכי יוסף י"ד סי' רטו, דמזרבי הרמב"ם והתוס' והרשbab"א נראת דאף אם אמר לעולם מכרו לאחר מותה.

52. וכן הקשו בתוס' ותוס' הרא"ש ותוס' ר"ד, ותירצו כן.

מתגרשת כו',-Amay לא משנין אם כן מיועטא למה לי, ויל עדיף לה למיר הא כתיב ויצאה והיתה לגלוויי לך הקישה אתית לאפוצי הקישא לגרושין כסוף, ומיעוטא לקדושי שטר, אשתחח דaicca תרתי שלא לצורך הקישא ומיעוטא.

ספר כורתה כו' ורבנן האי בריתות בו. א"ת והוא מצרך איצטריך לו כריתות למעטוי חלייצה, ייל חלייצה מוכתב לה אימעיטה דמשמע בכתיבת מתגרשת ולא בדבר אחר לא בסוף ולא בחליצה, וכן נמי לר' יוסי הגלילי מספר כריתות מעטינן כסוף וחלייצה, ולאביי דנספקא ליה שאינה מתגרשת בכסוף, מסברא דיאמרו בסוף מכנים כו', וכותב לה לרбанן א"נ⁴⁸ ספר כריתות לר' יוסי הגלילי מוקים להו למעטוי חלייצה, והוא איצטריך ליה לאביי למוחז מסברא דaina מתגרשת בכסוף ולא מיתמי לה ממעטוטא דקראי דמייתרי, دائ' לאו סברא אמיןא הקישא לכולה מילתא היא, הוויה ליציאה ויציאה להויה, ומיעוטא דקראי למעטוי חלייצה, ורבא סבר אדרבה מיעוטא מוקמינן לכל Mai דמעטיט מיניה לכוף וחלייצה, והיקשא כיון דמייקימא בחדא מילתא לאתווי קדושי שטר בהכי סגי לנ' בה, ממורי נר"ז, והאי אמרינן לעיל (ג:) גבי חלייצה אמר קרא ספר כריתות כו' וכן נמי אמרינן لكمן נז' י"ז. בפסקה דהיבמה נקנית כו[ן] כר' יוסי הגלילי אולא⁴⁹ דרבנן מוכתב להמעטוי לה. וצ"ע מ"ש דנקט לה לר' יוסי הגלילי ושמא ייל משום דאליבא דרבא במיעוטא דוכתב לה איכא למשקל

48. וכן כתבו בתוס' עירובין (טו:) ד"ה בכתיבה, ובעוד מקומות, ועי' בח"י רעכ"א.

49. וכן כתוב בח"י הריטב"א לעיל (ג:) ותירץ קושית רבינו בוצ"ע עי"ש.

50. וכן כתוב במאירי ובхи' הרשב"א גיטין (כא:) בשם החוס, ובхи' הריטב"א כתוב: וליכא לאפרושי בין

מה להצדד השווה שבהן שכון ישנן בעל כרחה. וחופה לא שייך להו, דלא משכחת לה דקונה בעלמא בעל כרחה, ואית חופה נמי בעל כרחה היא שהאב מוסרה בעל כרחה לחופה ואפילו למןול ומוכחה שחין כדכתיב (דברים כב) את בתינו נתתי, ואי משום דכיוון דברצון אביה היא לא קריית לה בעל כרחה אם כן אמה העבריה אמאי קריית לה בעל כרחה מאחר שברצון האב נמכרת, י"ל בשלמא אמה העבריה קירינן בה בעל כרחה לפי שהיא אינה יכולה למכור עצמה אפילו בנערות אף על פי שאין לה אב בדקימא לנ' [סוטה בג:] איש נמכר בגנבותו ואין אשה נמכרת, וכשהאב מוכרה לאו משום דזכי ליה רחמנא יד (הזה) הוא דאייה היא לא חוות לזכוני נפשה, אלא חופה היא מציא לקדושי נפשה בנערות אם אין לה אב אי נמי ב傍ירות⁵³, הילכך מימר אמרינו רחמנא שוויה לידי דאייה כידה וכיון שהאב מוסרה לחופה מדעתו לא מקרי בעל כרחה. אין י"ל בעל כרחה דחופה נמי מחמת קדושי כסף ושטר ובאייה הוא דעתך ידי שקדשה על כרחה מוסרה לחופה, וכן נראה מפי רשי⁵⁴ ז"ל.

ורוב הונא סוף מיהא באישות בעל כרחה לא אשכחן. קשה לי והא מכל מקום אייכא למפרק שאין חופה דומה לצד השווה שבהן שכון אשכחן בהו בעל כרחה ובחופה לא אשכחן דבשלמא אי הויה צד שווה שבהן שكونין בעלמא בק(י)גין⁵⁵.

53. בדבר דלא שייכא פרcinן, ופירכה טובה היא, ועיין בתוס' בכא קמא (ה) ד"ה כי שדיות, ובתוס' שם, (פח.) ד"ה שכון, וכחמתה שלמה, וכמה הרש"א כאן כתבו בפשטנות, דלא פרcinן, והאריכו בזה בשער המלך, אישות, א, ב, וכיד דור כאו.
54. באור שמה עכדים סרך א' הלכה ב', וכזה לכוון לדברי רביינו בוה.

תשתי יין ולא דרשי ליה לעל מנת שלא מנשי לפלוני הכי נמי ר' יוסי דריש כרת כריתות לעל מנת שלא תשתי יין ולא דריש ליה לעל מנת שלא תנשי לפלוני, מיהו לגבי רבנן אחורי ני ודאי מפרשין כה כרת כריתות לא דרשי כלל כדוחינו הכא דלא דרשי ליה כלל.

באישור מיהא לא אשכחן. ומכל מקום אייכא למפרק מה לשטר ובאייה שכון ישנן בעל כרחה בעלמא באישות, ולקמן פרcinן שכון ישנן בעל כרחה אף על גב דcoilho לא אשכחן בהו בעל כרחה באישות מכל מקום פרכא הוא דהנרכ אשכחן להו בעלמא בעל כרחה וחופה לא אשכחן בה בעלמא בעל כרחה כלל⁵⁶.

והאי נמי קניין כספו הוא. ובקידושי שטר ובאייה נמי אכלה, דatakosh היות אהדי⁵⁷.

ע"ב ביהה תוכיה. צ"ע דהא ביהה לא שייך בה פדיון הקדשות ומעשרות⁵⁸, וכדאמרין בעלמא, (ב"ב קי:) אי משום יעדיה בת לאו בת יעדיה היא, ויש לדחוק דלטועמה דמקשה פריך לדיזיך דפרקת מה לכיסף שכון פודין כו' תאמיר בחופה כו' ואף על גב דבחופה לא שייך פדיון הקדשות, ביהה תוכיה דאך על גב דלא שייך בה פדיון הקדשות קונה, וצ"ע בהרבה מקומות.

והו מאי למפרק נמי מה לכיסף שכון קונה באהמה העבריה ביהה תוכיה כו'.

53. וכן גריס רשי⁵⁹ לקמן בע"ב ד"ה כסף כו', ועי' בטהרש"א על התוס' ד"ה שכון כו', ובתוס' ר' י"ז יומאי ר' יומאי, ובשאר הראשונים.

54. נראה דפרש "קניין כספו" שקנהה בכיסף, אבל בתוס' הראי"ש מפרש כיוון שמושל עליה ומשועבדת לו מקרי קניין כספו אפילו קנהה בשטר ובכיבאתה.

55. בתוס' זבחים (ח:) ד"ה הגך כו', והוכיחו מכאן דאך הודפס מאתר אוצר החכמה tablet.otzar.org עמוד 18

מילתא דכתיבא בהדייה כתני. וחופה אף על גב דעתיה بكل וחומר שהיא אחד מי"ג מדות שהתורה נדרשת בהם לא חשבנן לה כמאן דכתיבתה בהדייה, אבל היקש שהוא על ידי סמכין חשבנן ליה כמאן דכתיב בהדייה ולהכי תנן שטר דעתך בהיקש ולא תנן חופה⁵⁵.

ומה בסוף שאינו גומר אחר כספ' כו'. אמרתך נימא דחופה אינה קונה וכספ' אחר כספ' יהא גומר מקל וחומר ומה חופה שאינה קינה גומרת כספ' שקונה לא כל שכן, ייל' וודאי כספ' איןנו גומר דכתיב וויקרא כאן כי אם לשארו, בשאריו תלה רחמנא, דהיני חיפה דלביה קיימת.

והשמייה הגאון להא דרב הונא ואיכא למימר דלית הלכתא כתיה מדפיג רבא עליה, ואיכא למימר דהילכתא כתיה דמאי דמকשי עליה רבא הא קא מתרץ לה אבוי, ולעיל (ג.) נמי אמרינן ולרב הונא דאמר חופה קונה מנינה למעוטי חליפין, מדמהדריןן לתריצה לדרב הינא אלמא הלכתא כתיה⁵⁶, זהה איןנו נראה דادرבא מדקאמר מעיקרא מנינה למעוטי Mai למעוטי חופה אלמא לית הלכתא כרב הונא, אלא דהדר ומתרץ לה אליבא דרב הונא ולא משומד הלכתא כתיה, מיהו לרבות הונא וודאי אין חופה בלבד גומרת, (נמי

מס' ברכות), אבל איןנו מוכחה דיל' רבינו לשיטוי לעיל (ג. ד"ה ואימא לדידה כי') דרכ' לית לה גוירה שוה דקייחא קיתה, ולכך נט' שטר דליך' ילפינו מהקישא.

ועי' ברש"י כתובות (ג.) ד"ה שוויה כר' יונגיטין (לגו) בשם רבותינו, דקדיש כספ' דרבון ולא כתיב בהדייה, ועי' ברמבי"ס אישות פ"א ה"ב, בכיאת וכשטר מהתיריה, ובכספ' מדברי סופרים, ייכבר הארכינו בזה מפרשין, ועי' בח"י הריטב"א כאן.

61. בח"י הרמב"ן, והרשכ"א בשם ר"ת, דספיקה הי' עי"ש.

אישות לא מצין למפרק אהו צד שווה אלא חומרא דבראות, אלא השთא צד שווה שבהן חד מיניהו כספ' וקנינו שקונה בעלמא איןנו באישות ואמאי לא נפרוך על האי צד שווה שבהן שכון ישן בעל כרחה ע"ג דכספ' איןנו בעל כרחה באישות⁵⁷, ותירץ מורי נר"ז דרב הונא סבר דעתך צד שווה מKENNIYI אישות שלשון קוניין בעלמא באישות שטר שכון מצוי, ובויה ביבמה, וכספ' בקידושי ייעוד, ואפי' למד' ; לקמו יט. מעות ראשונות לאו לקודשין נתני מ"מ בכספ' דעתך ליה גבה מיעד לה הילך לית לו נט' למיפורכה להא צד שווה אלא מחומר דאיישות וכספ' באישות לא אשכחן בעל כרחה דגבוי ייעוד הא קיימה לנו דעתיך לידעה⁵⁸, ולרב הונא דעתיך צד שווה מKENNIYI אישות ע"ג דיעוד הינו קדושי כספ' קוניון בעלמא מקרי לפ' שהוא ע"י מכיר, ומאן דמקשה עליה דרב הונא שכון ישן בעל כרחה לא הוועיד צד שווה דאיישות לפ' שאותו אישות על ידי מכיר הוא ולא מיקרי אישות, וכ"ת והוא אשכחן כספ' באישות כגון בקידושי נערה שהאב מקבל קידושה בעל כרחה⁵⁹, ליתא דחופה נמי השთא דאמריןן שהיא קונה נמי נמי דאבה יכניתה לחופה לקדשה בע"כ וליכא למפרק שכון ישן בעל כרחה אלא היכא דאשכחן בעלמא חז' מקדושיasha דישנן בעל כרחה.

55. עי' בתוס' ר"י' ששביש גירסתנו, ובמנ"י שתירץ גירסתנו.

56. עי' ברש"י לשם שכטב לשון יעדת למדרשת לשון דעתה, ובתוס' לעיל ד"ה שכון כי', מלשון ידיעה, ולא ציריך רצונה, ועי' בח"י תלמיד הרשב"א זיל.

57. כן הקשו בתוס' ד"ה ורב הונא, ועי' בתוס' הרא"ש.

60. והוא דקשה ליה משטר טפי מכספ' דגמרין מגוירה שווה, נראית בפשטות דסוכר דגוזרה שווה עדפה מהקש, וחשיב כמאן דכתיבא בהדייה, וכבר נחלקו בזה האחרונים, (עי' בכללי החולמוד שננדפס בסוף

עסק נישואין ולהכי לא והוא קידושין, וסיפא בשמדבר עמה על עסק קידושה דאיינו צריך לפרש, י"ל اي הכى במדבר עמה על עסק קידושה ובשאינו מדבר חלייא מילתא וכי דיקינן בסיפה הא נתן הוא ואמרה היא הוי קידושה קידושים לאו משום דאמרה היא מהני אלא משום דמדבר עמה על עסקה קידושה ומאי איריא אמרה הוא הדין אי שתקה נמי⁶⁶.

ספקא הוי וחוששין מדרבנן. וא"ת אטו כי מספקאلن מלחתא וחישינן, לספקא מדרבנן הוי דחישין לה, הא ודאי דינה הוי דעתווש לה כיוון דמספקא לנ⁶⁷, י"ל מדאוריתא פשיטה לה דהו קידושים דמי כתוב כי יקח ויאמר הוי⁶⁸, ועוד דהא קייחא קייחא משדה עפרון גמרין ובשדה

דוד (קרלין) ובס' עצי ארזים סי' כו ס"ק ב, ובחוון איש בסוגין תלה דין זה בגירסת אי גרטינן בגירסת רשי' דמי לתוך אשא לאיש או בגירסת הרשב"א דמי לחלק עי"ש.
ועי' בקרבן נתנאל ס"ק ס' שהביא קושית רבינו מחי' תלמידי הרשב"א (ונכראה כוונתו לספר זה) ועי"ש מה שתירץ שיטת הרא"ש.

ויכו הקשה הר"ן עי"ש יכ"ח הריטב"א, ובמאירי, ונראה שסוברים דספיקא דאוריתא, מן התורה לחומרא, וכן מבואר בדברי רבינו למן (עה). ד"ה ר' אליעזר עי"ש ובהערות) אבל לשיטת הרמ"ם דספיקא דאוריתא מן התורה לקולא, ומדרבנן החמירו, لك"מ, ושראיה מסוגיא זו ומגירסת זו לשיטתם, וכן כתוב בפנ"י, ועי' ביד דוד בכיאור שיטת הר"ן.

ובמאירי כתוב: וاعפ"י שספק תורה היא, שהרי עיקר הספק הוי בכוי יקח, אם רוצה לומר נתינה לחוזה או נתינה ואמרה, מכל מקום אף הספקות של תורה אין איסורן אלא מדברי סופרים, וכן כתבו גדולי המחברים, ע"כ והוא שיטת הרמ"ם בה' טומאת מת פ"ט הי"ב, ועי' בח"י הרשב"א למן (עג.) שהביא כן מתחשבת הרמ"ם, ובר"ן למן (לט.) הביא כן בשם הר"ם בין זיל, עי"ש שחולקים עליו.

ביאה) [ביה נמי גומרת] אחר קידושים⁶⁹, וכן נראה ממה שכח הగאון למן (דף י"א) גבי כל הבועל דעתו על גמר ביה⁷⁰, דהיא דגרסינו ביבמות (דף נה:) אשא לבעה מנא לנו דמקニア בהעראה, Athia קייחא קייחא מעירות בכיה שאחר קידושים מירוי אלמא דבריה גומרת אחר קידושים כחופה דבראו תלא רחמנא.

הא נתן הוא ואמרה הוי לא הוא קידושים. והא שלא דיקינן נתינה היא ואמר הוי לא הוא קידושים משום דזהו ודאי פשיטה הוי שלא קידושין דכי יקח כתיב ולא שתקה⁷¹, ואייכא דאמרי נתינה היא ואמר הוי שלא קידושין לא פסקא מלחתא דבאדם חשוב הו קידושים⁷², וא"ת ליישניה ליה רישה בשאין מדבר עמה על

62. עי' בתוס' הרא"ש ובמהרש"א ובצמות יוסף, בשער המלך חוףח חתנים פ"ב.

63. בר"י' פ' שלפנינו כאן ליתא, אלא בר"י' פ' יבמות שם, והכיאו בח"י הרשב"א ובר"ן כאן, ובתוס' תירצ'י כן בשם רבינו נסים גאון, עי"ש מה שהקשו על זה.

64. וכן כתבו הר"י' פ' והרמ"ם, אישות פ"ג ה"ב וכח' הרשב"א בשם ר"ת, וביאר שיטם בח"י הרשב"א דהא דאמרין למן (ז). דבאדם חשוב מקודשת הייני דוקא בשחור הוי ואמר לה התקודשי לי בתנה זו שאני מקבל ממך מתנה זו, וא"כ הוי כתן הוי ואמר הוי, ובchai תלמיד הרשב"א ויל' מירץ שאני אדם חשוב דביהיא הנאה דעת לה כשהוא רוצה לקבל מנתה גמורה גמורה ומקnia נפשה.

65. וכן כתבו בתוס' ובchai הרמ"ם, ובchai הרשב"א בשם הר"א אב ב"ז זיל, ובchai הריטב"א ועוד.

66. מבואר מדברי רבינו לדמבר עמה על עסק קידושה, ונתן הוי ואמרה היא מקודשת, וכן כתבו בח"י הרשב"א, ושרית (ח"א סי' מרגיג). אבל בתוס' רוי' ז' כתוב אף שאין צרכין לאמרתה, מ"מ אמרתה מגרע גרע, ובמאירי הביא שיטה זו ורחאה, וכ"כ בתוס' ר' הוקן והרא"ש בסוגין, ועי' בפניהם מאירות בסוגין, ובchai הר"ם, וביד